

Erityissäännöt maksimifilateliakokoelmien arvioimiseksi FIP-näyttelyissä (SREV)

Artikla 1: Näyttelykokoelmat

Nämä erityissäännöt on laadittu täydentämään FIP:n näyttelykokoelmien yleisiä arvostelusääntöjä (GREV) maksimifilateliakokoelmien osalta GREV-sääntöjen pykälän 1.4 mukaisesti. Tarkemmat yksityiskohdat on sisällytetty "Maksimifilatelien kokoelmien arvostelusääntöjen tulkintaohjeisiin".

Artikla 2: Tulkintaohjeet

Tulkintaohjeet on hyväksytty FIP:n hallituksen kokouksessa Buenos Airesissa 28.8.2019 ja ne sisältävät sekä aiemmat erityissäännöt (SREV) että niiden tulkintaohjeet koskien maksimifilateliakokoelmien määrittelyä ja arvostelua – arvostelussa käytetään niitä.

Artikla 3: Loppusäädöksiä

3.1 Jos käännettyjen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä ratkaisevana.

3.2 Nämä "Erityissäännöt maksimifilateliakokoelmien arvioimiseksi FIP-näyttelyissä" on hyväksytty FIP:n kongressissa 9.8.2022 Jakartassa.

Maksimifilatelian kokoelmien arvostelusääntöjen tulkintaohjeet

Lopullinen - 28.08.2019

1. Johdanto

FIP:n maksimifilatelian komissio on laatinut nämä tulkintaohjeet antaakseen käytännön ohjeistusta näyttelykokoelmien yleisten arvostelusääntöjen (GREV) ja erityissääntöjen (SREV) soveltamisessa.

Huomio: Nämä tulkintaohjeet käsittävät myös erityissääntöjen (SREV) sisällön.

Nämä tulkintaohjeet on laadittu ohjeistamaan näytteilleasettajia ja tuomareita seuraavissa asioissa:

1. Maksimifilatelian määrittely ja luonne
2. Näyttelykokoelman laatimisen periaatteet ja
3. Maksimifilatelian kokoelmien arvostelu.

2. Maksimifilatelian määrittely ja luonne

Maksimifilatelian kokoelman tulee sisältää vain kuvapostikortteja, joiden kolmen elementin tulee olla keskenään visuaalisesti yhteensopivia:

- kuvapostikortti
- postimerkki kortin kuvapuolella
- postileima.

Maksimifilateliala perustuu kolmen tekijän – aiheen, paikan ja ajan – yhteensopivuuteen.

3. Näyttelykokoelman laatimisen periaatteet

Maksimikorttien elementtien (postimerkki, kuvapostikortti, postileima) tulee täyttää seuraavat vaateet:

3.1 Postimerkki

a. Termillä "postimerkki" tarkoitetaan postimerkkejä, jotka on laskenut liikenteeseen valtuutettu postipalvelujen tarjoaja (postiviranomainen) Kansainvälisen postiliiton (UPU) jäsenmaassa tai sen alaisella alueella.

b. Omakuvamerkit ovat sallittuja, jos ne ovat yleisesti ostettavissa.

c. Postimerkin pitää olla käypä postimaksun maksamiseen, ja se pitää olla kiinnitettynä postikortin kuvapuolelle.

d. Ehiöleikkeet ovat sallittuja vain, jos ne julkaissut postihallinto sallii niiden käytön.

e. Seuraavat eivät ole sallittuja:

1. lunastusmerkit
2. ennakkomitätöidyt merkit
3. leimamerkit
4. postimerkit, jotka rikkovat UPU:n eettistä ohjeistoa (UPU philatelic code of ethics)
5. virkapostimerkit lukuun ottamatta yleisölle myytäviä merkkejä (YK, UNESCO, Euroopan neuvosto jne.).
6. asiakkaan itse tulostamat postimerkit

f. Yksityisen postioperaattorin julkaisemat, maan viranomaisten hyväksymät merkit ovat sallittuja.

g. Postikortin kuvapuolella saa olla vain yksi postimerkki.

- h. Koska ensimmäiset maksimifilatelian säännöt hyväksyttiin vuonna 1978, sitä aiemmin valmistetuilla maksimikorteilla saa olla useampi postimerkki, jos ainakin yksi niistä on yhteensopiva postikortin kuvan kanssa.
- i. Jos postimerkillä on useita (sivu- tai osa-) aiheita, kutakin aihetta on käsiteltävä mahdollisuuksien mukaan erikseen.
- j. Postimerkki (tai muistoarkki, jos postimerkki on sen osana kortilla) saa peittää enintään neljänneksen postikortin pinta alasta.
- k. Kun kuva-aihe jakaantuu panoraaman muodostavalle useamman postimerkin sarjalle, koko sarja voidaan kiinnittää postikorttiin. Jos kuitenkin aihe on vain yhdessä sarjan merkissä, tulee käyttää vain tätä yhtä merkkiä.
- l. Automaatista saatavien kuvallisten automaattimerkkien käyttö on sallittua postikortin kuvapuolelle kiinnitettynä.
- m. Aiheeseen liittyvien merkkien ensisijaisuusjärjestys on:
- postilaitoksen (postihallinnon) virallisessa julkaisuohjelmassa julkaistu postimerkki, jossa kyseinen aihe on merkin pääaihe tai helposti tunnistettava sivuaihe
 - sen jälkeen omakuvamerkki ja viimeisenä
 - yksityisen (postihallinnon valtuuttaman) postioperaattorin julkaisema merkki.

3.2 Kuvapostikortti

- a. Postikortin koon tulee noudattaa Kansainvälisen postiliiton (UPU) hyväksymiä mittoja. Sallittuja ovat kuitenkin vain sellaiset yleisesti myynnissä olevat neliön tai suorakulmion muotoiset postikortit, joita mahtuu kaksi kappaletta A4-kokoiselle kokoelmalehdelle. Postikortin koon muuttaminen on kiellettyä.
- b. Postikortin kuvan tulee olla mahdollisimman yhteensopiva postimerkin aiheen kanssa, tai yhden niistä, jos postimerkillä on useampia aiheita.
- c. Postikortin kuva ei saa täydellisesti toistaa postimerkkiä – eli kuvat joissa on mukana merkin hammastus, arvomerkintä ja maan nimi ovat kiellettyjä.
- d. Postikortin kuvan tulee korostaa postimerkin aihetta. Postikortissa saa olla reunukset ja tekstiä, joka liittyy maksimikortin aiheeseen.
- e. Vanhoissa postikorteissa voi olla tila kirjoitukselle kuvapuolella. Lukuun ottamatta näitä vanhoja postikortteja pätee sääntö: mitä suurempi kuva, sitä parempi.
- f. Kuvapostikortin on pitänyt, jos mahdollista, olla myynnissä ennen postimerkin julkaisupäivää.
- g. Postikortit, joissa on useita kuvia tai hologrammeja, eivät ole sallittuja.
- h. Maksimikorteina ei voida käyttää kollaaseja, leikelmiä, yksityisiä paperivalokuvia, värillisiä tai mustavalkoisia valokopioita, fotomontaaseja, piirustuksia tai erityisesti tiettyä merkkijulkaisua varten yksityisesti valokuvapaperille tietokoneella tulostettuja kuvia.

3.3 Postileima

- a. Leimauksen tulee olla tehty virallisen postihallinnon toimesta.
- b. Postileiman aiheen ja/tai sen tekstin sekä leimauspaikan (postitoimiston nimi) tulee olla yhteensopiva postimerkin ja postikortin aiheen tai julkaisutarkoituksen kanssa (tapahtuma, hyväntekeväisyystarkoitus, julkaisun teema).
- c. Filateelisten palveluiden leimat kelpaavat, mikäli paikan yhteneväisyysvaatimus täyttyy.
- d. Pienten maiden filateelisten palveluiden leimoissa riittää, jos niissä on mainittu pelkkä maan nimi.
- e. Mitä läheisempi yhteys leiman kuva-aiheella ja/tai tekstillä on itse aiheeseen, sen parempi.
- f. Tavalliset kuvattomat leimat sallitaan, jos ne ilmaisevat postitoimipaikan nimen, ja jos paikkakunta täsmää aiheen kanssa.

- g. Leimauksen tulee olla tehty postimerkin käypäisyysaikana ja mahdollisimman lähellä julkaisuajankohtaa.
- h. Postitoimipaikan ja päivämäärän sisältävän leiman on oltava selvästi luettavissa.
- i. Leiman on oltava kokonainen ja sen tulee sitoa postimerkki postikorttiin. Tämä koskee sekä käsin tehtyjä että koneellisia leimauksia.

3.4 Näyttelykokoelmien luokittelu

Maksimikorttikokoelmat voidaan luokitella seuraavasti:

- a. Maakokoelmat tai useamman maantieteellisesti, historiallisesti tai kulttuurillisesti toisiinsa liittyvän maaryhmän kokoelmat. Yleisesti on hyvä välttää julkaisujen kronologista esittämistä.
- b. Erikois- tai tutkimusalan kokoelmat
- c. Aihekokotelmat

3.5 Maksimikorttien variantit

Kaikissa kolmessa kokoelmatyypissä voidaan esittää maksimikorttien erilaisia muunnelmia. Nämä ovat maksimikortteja, joilla on sama postimerkki, mutta kortit ja postileimat ovat erilaisia. Yhteensopivuussääntöä on kuitenkin aina noudatettava.

- Jos kokoelma ei käsittele ainoastaan maksimikorttien muunnelmia, on niiden lukumäärä oltava rajallinen, jotta kokoelman tasapaino säilyy eikä synny vaikutelmaa materiaalin puutteesta.
- Enintään kahta tällaista muunnelmaa kehystä kohden pidetään yleisesti enimmäismääränä.
- Saman päivämääräleiman eri päiväys ei riitä tekemään kohteesta muunnelmaa.

3.6 Johdantosivu

Kokoelma tulee aloittaa yhden sivun mittaisella johdantosivulla, jonka tulee sisältää:

- Kokoelman otsikko
- Lyhyt, täsmällinen ja olennainen yleistieto aiheesta
- Kuvaus kokoelman tarkoituksesta
- Kuvaus kokoelman rajauksesta
- Suunnitelma kokoelman rakenteesta – luvut tai osiot jne. – mieluummin kuin ”kehys kehykseltä” tai ”sivu sivulta” kuvaus. Johdannoksi ei riitä pelkkä sisällysluettelo tai kirjallinen kuvaus.
- Henkilökohtainen tutkimus aiheesta (viittaukset artikkeleihin tai kirjallisuuteen)
- Luettelo tärkeimmistä kirjallisista lähteistä

4. Maksimifilatelian kokoelmien arvostelu

Maksimifilatelian kokoelmat arvostellaan maksimifilateliaan pätevöityneiden tuomareiden toimesta (GREX osio V).

Maksimifilatelian kokoelmien arvostelussa tuomaristo käyttää seuraavia yleisiä kriteerejä (GREV, artikla 4.2):

1. Käsittely	20 pistettä – GREV, artikla 4.5
2. Filateelinen merkittävyys	10 pistettä – GREV, artikla 4.6
3. Filateeliset ja aiheeseen liittyvät tiedot, henkilökohtainen tutkimus	35 pistettä – GREV, artikla 4.7
4. Laatu	10 pistettä – GREV, artikla 4.8
5. Harvinaisuus	20 pistettä – GREV, artikla 4.8
6. Esitystapa	5 pistettä – GREV, artikla 4.9
Yhteensä	100 pistettä

Näytteilleasettajan on syytä olla tietoinen ja huolellisesti harkita kaikkia niitä näkökohtia, jotka yhdessä antavat parhaat mahdolliset pisteet kokoelmalle. Seuraavassa esitellään kunkin arviointiperusteen keskeisiä elementtejä.

4.1 Käsittely (20 pistettä)

Käsittelyllä tarkoitetaan tarinan kehittelyä valitusta aiheesta.

Käsittelyä arvioidessaan tuomaristo kiinnittää huomiota:

- Kokoelmalla on looginen kehittäminen, jota on helppo seurata
- Esitetyn materiaalin täydellisyys suhteessa kokoelman rajaukseen
- Teksti on selkeää ja ytimekästä
- Kokoelma on tasapainoinen valittuun aiheeseen nähden

Tuomaristo tarkastelee, että

- Kokoelmalla on johdantosisivu, joka
 - kertoo kokoelman tarkoituksen
 - määrittelee kokoelman rajauksen
 - sisältää kokoelman suunnitelman
 - sisältää tärkeimmät kirjalliset lähteet.
- Kokoelman otsikko, tarkoitus, rajausta ja suunnitelma ovat johdantosisivun mukaiset
- Käsittely vastaa kokoelman suunnitelmaa
- Kokoelmalehdillä on sivukohtaiset otsikot, jotka tukevat käsittelyn ymmärtämistä
- Kokoelmalla on luonteva alku ja lopetus
- Kokoelma ei sisällä tarpeetonta toistoa (kaksoiskappaleita)

4.2 Filateelinen merkittävyys (10 pistettä)

Näyttelykokoelman merkittävyys kytkeytyy seuraaviin tekijöihin:

- valitun aiheen kehittelyn vaikeus suhteessa saatavilla olevaan aineistoon
- aiheen rajallisuus.

4.3 Filateeliset ja aiheeseen liittyvät tiedot (20 pistettä), henkilökohtainen tutkimus (15 pistettä) – yhteensä 35 pistettä

4.3.1 Filateelinen ja aiheeseen liittyvä tietämys osoitetaan kohteiden valinnalla sekä niiden kuvauksilla ja analyysillä.

Henkilökohtaista tutkimusta (study) osoitetaan kokoelmassa esitettyjen kohteiden oikealla analysoinnilla.

Henkilökohtaista tutkimusta (research) kuvastaa valittuun aiheeseen liittyvien uusien tietojen esittäminen. Jos kokoelmassa esitetään uutta tutkimustietoa, siitä voidaan antaa suuri osa kokonaispisteistä.

4.3.2 Kokoelman tekstityksen ei tulisi hallita liikaa suhteessa esitettyyn filateeliseen aineistoon. Hyvin harkitulla suunnitelmalla on mahdollista välttää pitkiä kuvauksia kokoelman sivuilla.

4.3.3 Filateeliset ja aiheeseen liittyvät tiedot:

Kokoelmaa arvosteltaessa tarkastellaan kohteiden valintaperusteita. Näytteilleasettajan tulee osoittaa kokoelmassa tietämyksensä valitusta aiheesta, postimerkeistä, postileimoista ja kuvapostikorteista.

- a. Postimerkkejä koskevat tiedot arvostellaan selostustekstien perusteella (merkkien julkaisutarkoitus ja -ajankohta, tyyppi, painanta, alalaji, käyppysajan päättymisajankohta jne.).
- b. Tiedot postileimoista kattaa leimojen tyypit ja käyttöajat sekä perusteet niiden käytölle

kyseisellä kohteella (leimauspaikka, leiman kuva ja teksti jne.).

Kaikki yritykset parannella leimaa postilaitoksen suorittaman leimauksen jälkeen katsotaan väärentämiseksi.

c. Kuvapostikortteja koskevat tiedot arvioidaan kortin kuvan ja postimerkin yhteensopivuuden sekä kortin laadun ja harvinaisuuden perusteella.

d. Väärennetyt eivät ole sallittuja näyttelykokoelmissa – näytteilleasettajia kehoitetaan aitouttamaan epäilyttävät kohteet.

4.3.4 Maksimifilatelinen tutkimus perustuu kolmen yhteensopivuuden - aiheen, paikan ja ajankohdan - noudattamiseen.

• **Aiheenmukainen yhteensopivuus** on maksimikortin tärkein ominaisuus. Postimerkin ja kuvapostikortin kuva-aiheiden tulee olla mahdollisimman läheisessä yhteydessä keskenään. Yhteyden tulee olla visuaalisesti todennettavissa.

• **Paikan yhteensopivuus** edellyttää, että postileiman paikannimellä on yhteys postimerkin ja – kortin aiheeseen. Ensipäivänleimaa voidaan käyttää vain, jos se täyttää edellä mainitun ehdon.

a. Muistomerkkien, maisemien ja tapahtumapaikkojen kohdalla vain niiden sijaintipaikkakunta täyttää vaadittavan yhteensopivuuden. Jos tuossa paikassa ei ole postitoimistoa, tulee käyttää joko paikkaa palvelevaa tai muuten lähintä postitoimistoa.

b. Jos aiheena on henkilö, leiman paikkakunnalla tulee olla yhteys tämän henkilöhistoriaan. Se voi olla paikka, jossa henkilö on syntynyt tai kuollut, johon hänet on haudattu, jossa hän työskenteli tai oli muutoin aktiivinen, jossa hänelle osoitetaan kunnioitusta kuoleman jälkeen jne. Jos postimerkki on julkaistu jonkin tällaisen tapahtuman muistoksi, paras vaihtoehto on käyttää juuri tämän tapahtumapaikkakunnan leimaa.

c. Jos postimerkki on julkaistu jonkin tapahtuman muistoksi, postileiman paikan tulee liittyä tapahtumaan.

d. Kun postimerkki esittää esimerkiksi lentokonetta, junaa tai laivaa, leimaus tulee tehdä paikkakunnalla, jossa on lentokenttä, rautatieasema tai satama taikka aiheeseen liittyvässä kulkuneuvossa toimiva posti.

e. Urheilua esittävät maksimikortit ovat parempia, jos ne on leimattu sellaisilla paikkakunnilla, joissa harjoitetaan kyseisiä urheilulajeja.

f. Taideteoksia kuten maalauksia, veistoksia, mosaiikkeja, postiliinitöitä, lasimaalauksia, freskoja, seinävaatteita ja yleensä mitä tahansa museoiden tai taidekokoelmien esineitä esittävien maksimikorttien tulee olla leimattu paikkakunnalla, jossa ne ovat nähtävillä tai jossa ne on luotu.

Muiden paikkakuntien leimaukset ovat sallittuja siinä tapauksessa, että paikallisella näyttelyllä tai muulla tapahtumalla on kytkös taideteokseen.

Jos taideteos on muistomerkin kiinteä osa (veistos, fresko, lasimaalaus, mosaiikki jne.), tulee käyttää muistomerkkiä lähinnä olevan postitoimiston leimaa.

g. Jos postimerkki on julkaistu jonkin toisen maan tapahtuman muistoksi tai esittää muunmaalaista maisemaa taikka muistomerkkiä, maksimikortin tekeminen on mahdotonta, koska paikan yhteensopivuusääntö ei täyty.

h. Merkin julkaisijamaan ulkomailla (esimerkiksi postimerkinäyttelyiden tai muiden tapahtumien yhteydessä) olevien postitoimistojen leimaukset ovat sallittuja.

i. Parhaimmillaan leimaus on tehty aiheeseen kiinteästi liittyvällä paikkakunnalla, täyttää aiheen, paikan ja ajankohdan keskinäisen vastaavuuden ja sen käyttöaika on lyhyt.

- **Ajankohdan yhteensopivuus** määräytyy postileiman päivämäärän perusteella, postimerkin käypyyksajan puitteissa.

4.4 Laatu (10 pistettä)

Maksimikorttien tulee olla parhaassa mahdollisessa kunnossa – tämä koskee niin postimerkkiä, postikorttia kuin postileimaa.

4.5 Harvinaisuus (20 pistettä)

Maksimikortin harvinaisuuteen vaikuttaa:

- kunkin kolmen elementin suhteellinen harvinaisuus (mutta ei rahallinen arvo)
- kortin tekemisen vaikeus ja/tai valmistusajankohdan varhaisuus.

Valmistusajankohdan varhaisuus määritellään kolmen ajanjakson perusteella:

- A. Aika ennen vuotta 1946, jolloin julkaistiin ensimmäinen maksimikortin määritelmä,
- B. Ajanjakso 1946-1978,
- C. Aika vuoden 1978 jälkeen, jolloin hyväksyttiin FIP:n maksimikorttisäännöt.

Tuomarit kiinnittävät huomiota myös:

- kuinka helppoa olisi rakentaa vastaava kokoelma
- harvinaisiin postimerkkeihin maksimikorteilla
- harvinaisiin postileimoihin.

4.6 Esitystapa (5 pistettä)

Kokoelman esitystavan tulee olla viimeistelty ja antaa hyvä yleisvaikutelma.

Siksi näytteilleasettajien tulisi:

- a. käyttää vaaleasävyisiä kokoelmalehtiä
- b. pyrkiä välttämään liian monotonista asettelua
- c. sijoittaa kokoelmalehdelle (A4) enintään kaksi korttia
- d. välttää vajaita tai liian täysiä sivuja sekä kohteiden asettelua toistensa päälle
- e. kirjoittaa tiivistä, helppolukuista ja virheetöntä kuvailutekstiä.

5. Loppusäädöksiä

- Nämä tulkintaohjeet on hyväksytty FIP:n Maksimifilatelian komission kokouksessa Bangkokissa 1.12.2018 ja FIP:n hallituksen kokouksessa Buenos Airesissa 28.8.2019. Ne on vahvistettu FIP:n kongressissa Jakartassa 9.8.2022.
- Nämä tulkintaohjeet ovat voimassa tästä päivämäärästä lähtien.
- Jos käännettyjen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä ratkaisevana.

Käännös: Jari Majander, Jukka Mäkinen ja Heikki Virtanen.

Suomen Filatelistiliiton hallitus on hyväksynyt käännöksen 18.10.2026.